

Uvodna riječ urednika

Poštovane čitateljice i poštovani čitatelji, na kraju smo još jedne godine u kojoj smo objavili, odnosno i u ovom broju objavljujemo, podosta zanimljivih i vrijednih priloga te smo, nadam se, barem dijelom ispunili vaša očekivanja.

Kao što sam još prošle godine najavio, ovaj je broj temeljno usmjeren obilježavanju 30 godina od smrti uglednog francuskog filozofa Michela Foucaulta. U tom smo kontekstu okupili gotovo sve one što u Hrvatskoj mogu i znaju što suvislo napisati o stvaralaštvu ovog značajnog mislitelja,¹ a uz to imamo i vrijedne priloge dvojice eksperata iz Srbije te nekoliko mlađih i perspektivnih kolega. Stoga, koristim priliku najljepše zahvaliti svima što su se ljubazno odazvali našem pozivu te svojim zanimljivim priložima omogućili stvaranje ovog vrijednog temata.

Tako na samom početku, iza karikature Michela Foucaulta (nalazi se između 180. i 181. stranice) koju nam je darovala akademska slikarica Sandra Radić Parać, književnica i dr. sc. Jadranka Brnčić prilaže vrijedan rad u kojem se bavi parezijom kod Foucaulta i u kršćanstvu. U tekstu posebice smatram vrijednim autoričino (koja često veoma hrabro javno kritički istupa sa stajališta postkonvencionalne vjernice) problematiziranje parezije unutar institucionalnog kršćanstva, odnosno zazivanje njezine snažnije prisutnosti. No, nadasve mi je drago što se u kolegičnom radu njeguje argumentirani kritički diskurs a kojem smo (kao što je i u našim uputama za autore/ice istaknuto) u *Holonu* posebice otvoreni. Vrijednim nam se prilogom pridružio i ugledni filozof, književnik i prof. dr. sc. Žarko Paić, i to tekstem u kojem preispituje ulogu i značenje Foucaultove povijesti seksualnosti, kao i njezina kraja. U tom kontekstu kolega Paić, svojom poznatom erudicijom, problematizira, ali i nudi određene moguće odgovore, kako nastaviti nakon Foucaulta. Vojođanski filozof i prof. dr. sc. Alpar Lošonc prilaže veoma kvalitetan prilog u kojem kritički promišlja o Foucaultovim analizama

---

¹ Uz naznaku kako mi je jedino žao što nismo dobili i dogovorene priloge još dvojice uglednih znalaca.

liberalizma i neoliberalizma. Rad (koji smo jezično standardizirali) smatram posebice vrijednim ne samo zato što donosi dragocjene izvorne doprinose te što se bavi veoma aktualnom tematikom (neoliberalizmom) nego i zbog znatne autorove kritičke refleksije. Nadalje, politolog i doc. dr. sc. Krešimir Petković prilažem nam također vrijedan rad, odnosno svojevrsnu studiju Foucaultova doprinosa politologiji. Ovdje je prilika naznačiti, na tragu našeg jedinstvenog vrednovanja radova (vidjeti Holon, 3(1):3), da je kolegin akribijski prilog zaista reprezentativan primjer vrhunskog preglednog rada te predstavlja značajan izvoran doprinos istraživanju Foucaulta kao političkog teoretičara. Iz Novog Sada pridružili su nam se tekstom »Foucaultova geo-epistemologija: geografija, prostori, mjesta« sociolozi prof. dr. sc. Dušan Marinković (inače suvlasnik i glavni urednik (ali i urednik nekoliko Foucaultovih knjiga) u izdavačkoj kući Mediterran Publishing (vidjeti <http://www.mediterran.rs/>)) i njegov asistent Dušan Ristić. Radi se o podosta nadahnuto pisanom (primjerice, na početku nam donose zanimljivu, prije svega, stilsku inovaciju u obliku fiktivnog intervjua s Foucaultom) i lijepo strukturiranom akribijskom tekstu (također smo ga prilagodili hrvatskom jeziku) koji pruža odličan uvid u Foucaultov »prostorni zaokret« u epistemologiji kao kritici okcidentalne metafizike. Naposljetku, kulturolog i polaznik poslijediplomskog doktorskog studija književnosti, izvedbenih umjetnosti, filma i kulture na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Slaven Crnić u svom zanimljivom radu rekonstruira Foucaultov narativ o konceptima života i smrti, i to kroz nekoliko njegovih knjiga, ali i, na samom početku svog rada, analizom odlomka romana *Crna mijena* francuske književnice Marguerite Yourcenar.

Posebno mi je zadovoljstvo što nam se u ovom broju prilogom pridružio i međunarodno cijenjeni filozof i vrsni prevoditelj (s francuskog, talijanskog, njemačkog, engleskog i slovenskog jezika) filozofskih radova Mario Kopic. Kolega nam je Kopic poslao vrijedan i ekskluzivan prilog što će biti objavljen kao pogovor njegova prijevoda Foucaultovih predavanja (iz akademske godine 1978.-1979. na Collège de Franceu) *Rođenje biopolitike* (*Naissance de la biopolitique*), što ga početkom sljedeće godine planira objaviti nakladnička kuća Sandorf iz Zagreba. U svom vrijednom znanstvenom radu nazvanom »Foucaultov zagovor liberalizma« kolega Kopic ne samo što akribijski približava i analizira navedena

predavanja, odnosno njihovu problematiku, nego i na zanimljiv način predstavlja samog Foucaulta i njegovo djelovanje.

Nadalje, sociolog i član našeg uredništva dr. sc. Armano Srblić prilaže veoma kvalitetan prijevod (s engleskog jezika) zanimljivog i trenutno podosta aktualnog intervjua s belgijskim sociologom Danielom Zamorom, što ga je 3. prosinca ove godine objavio francuski časopis *Ballast* a na engleskom jeziku (u prijevodu Setha Ackermana) sedam dana kasnije (10. prosinca) američki časopis za kulturu i polemiku *Jacobin*. U intervjuu se, u kontekstu nedavno objavljene knjige *Kritizirati Foucaulta: 1980-e i neoliberalna napast (Critiquer Foucault: Les années 1980 et la tentation néolibérale)* Daniela Zamore i suradnika, problematizira, do sada previše ne istraživani, Foucaultov odnos prema neoliberalizmu, tako da smatram kako se radi o vrijednom prilogu koji se izvrsno nadovezuje na spomenute tekstove kolege Kopačića i Lošonca. Također, i ovom se prilikom zahvaljujem kolegi Zamori i uredništvima spomenutih časopisa na dopuštenju objave prijevoda.

Student filozofije i lingvistike na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, ali i aktivan društveno-politički komentator, Karlo Jurak prilaže nam veoma kvalitetan osvrt (dapače!, moglo bi se reći mali stručni rad) što lijepo prikazuje i približava temeljnu poantu, meni podosta dragog i inspirativnog, Foucaultova eseja/knjižice *Ovo nije lula*. U svakom slučaju, s jedne je strane odlično i obećavajuće, dok je s druge strane žalosno i zabrinjavajuće, da ovaj tekst, još uvijek studenta, svojom suvislošću i stručnošću odskače od pojedinih radova što od početka objavljivanja dobivamo od ljudi sa znanstvenim titulama i većim brojem objavljenih znanstvenih radova (pa i u inozemstvu a s čime se posebice ponose, odnosno nastoje unutar naše tzv. znanstvene zajednice pozicionirati).

Također, filozof i prof. dr. sc. Marijan Krivak, s Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, prilaže nam zanimljiv i vrijedan osvrt na dugometražni film *Ona*, američkog producenta, redatelja, scenarista i glumca Spikea Jonzea. No, ne radi se samo o pukom prikazu filma nego i o vrijednoj, kontekstu prikladnoj, problematizaciji i osvježavanju

Foucaultova dispozitiva, odnosno aparata, pri čemu se kolega ne služi samo Foucaultovim nego i Agambenovim polazištima.

Naposljetku, predsjednik Udruge diplomiranih studenata Filozofskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku (Alumni FFOS), Davorin Ćuti izvještava nas, tekstom i fotografijama, o interdisciplinarnom simpoziju Moć ideja, što je bio posvećen 30-oj godišnjici smrti Michela Foucaulta, a koji su organizirali i održali početkom lipnja u Osijeku. Osim očito zanimljivih predavanja i rasprava, na simpoziju su predstavljene i dvije knjige (*Povijest seksualnosti* Michela Foucaulta i *Sloboda bez moći: Politika u mreži entropije* Žarka Paića), te je održana projekcija televizijske debate (iz 1971. godine) između Noama Chomskog i Michela Foucaulta.

Izvan glavne teme broja objavljujemo i rad, što uključuje i terenska istraživanja, dr. sc. Joška Sindika, Mirele Glibić i Marijane Briški. Radi se o veoma kvalitetnom prethodnom priopćenju u kojem kolegice i kolega primjenom statističkih metoda (posebice faktorskom analizom) preliminarno provjeravaju metrijske karakteristike Skale procjene kompetencija predškolske djece, nastale na temelju praktičnih iskustava u švicarskom kantonu Glarus. U svakom slučaju, nadam se da će rad imati i svoju konkretnu praktičnu vrijednost za odgajatelje/ice.

Nadahnete nam je i lijepe pjesme za Pjesnički kutak poslao filozof i pjesnik Vedran Rutnik. Nekoliko temeljnih informacija o kolegi i pjesmama koje izabrah prikazuje nam njegov kolega pjesnik, ali i student antropologije te etnologije i kulturne antropologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Vigor Vukotić i to sljedećim rečenicama: »*Poezija Vedrana Rutnika izvrće poslovicu „Jedna slika vrijedi tisuću riječi” – njegove pjesme s malo riječi opisuju tisuće slika. Svatko u njima vidi što hoće, svatko ih tumači na svoj način. Čitatelju služe kao ogledalo vlastitih emocija. Njihovo izvorno značenje autor ostavlja tajnim, ili je upravo ta velika mogućnost interpretacije njihova svrha i cilj.*

Vedran je rođen u Osijeku 1986. godine, gdje završava studij filozofije i pedagogije. Odabir studija utječe na njegove radove (ili obratno?) te u svojim djelima često zaziva velike filozofe koji mu umjesto odgovora daju samo još više pitanja. Poeziji se ozbiljnije posvećuje nakon

pridruživanja Društvu pjesnika Antun Ivanošić Osijek, a 2011. dobiva plaketu Mihovil Pavlek Miškina za pjesništvo, u izboru Hrvatskog sabora kulture. U svojim pjesmama opisuje pogled na svijet nakon čitanja klasičnih filozofskih djela, pogled pun nevjerice i iščekivanja. Pogled bez ružičastih naočala. Pogled koji postavlja pitanje: Kako dalje?»

Zadovoljstvo mi je što u ovom broju predstavljamo i uglednog akademskog slikara Stojana Đurića. No, iskreno, podosta sam se namučio prilikom odabira šest radova iz bogatog stvaralaštva ovog svestranog i vrsnog umjetnika iz Srbije. Naime, kolega je Đurić autor zaista impresivnih djela nekoliko slikarskih i crtačkih tehnika, kojima virtuozno vlada, tako da sam se prilikom izbora ipak odlučio na njegovo predstavljanje kroz njih nekoliko (akril, ulje, akvarel i kombinirana). Nešto više o djelima kojima vam ga predstavljamo nadahnuto iznosi mladi filozof Damir Đirlić u novouspostavljenoj rubrici Likovne meditacije (naime, smatram kako je kolega Damir svojim kvalitetnim i autentičnim osvrtima zaslužio izdvojenu rubriku, odnosno stava sam kako njegovi osvrti zavređuju veću uočljivost u *Holonu*).

Na kraju, uz najavu kako sljedeći temat (posljednji broj u 2015.) posvećujemo psihoanalizi, svima vam želim ugodno čitanje te sve najbolje u novoj godini.

Vanja Borš